

«Схвалено»
педагогічною радою
ЗНВК № 63
протокол № 11
від 25.08. 2021р.

«Затверджено»
наказ № 115 від 08 2021р.
директор ЗНВК № 63
Г.В. Циганов

**Освітня програма
дошкільного підрозділу
Запорізького навчально-виховного комплексу № 63
Шевченківського району м. Запоріжжя
Запорізької області
на 2021-2022 навчальний рік**

ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Передмова	3
1.1. Інформаційна довідка про заклад	3
1.2. Мета та завдання програми.....	4
2. Розділ I. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання.....	4
3. Розділ II. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації.....	10
4. Розділ III. Форми організації освітнього процесу.....	11
4.1. Організація освітнього процесу.....	11
4.2. Гурткова робота.....	12
5. Розділ IV. Система внутрішнього забезпечення якості освіти.....	13
6. Орієнтовна мережа занять	21

1. Передмова

1.1. Інформаційна довідка про дошкільний підрозділ ЗНВК № 63

Дошкільний підрозділ Запорізького навчально-виховного комплексу № 63 - дошкільний заклад територіального відділу освіти Шевченківської району. Юридична адреса закладу: 69071, м. Запоріжжя, вул. Цитрусова буд. 6-а. В дошкільному підрозділі ЗНВК № 63 функціонують 8 груп, плановий контингент – 144 дітей. З них груп раннього віку – 2 (в них вихованців – 26). Режим перебування 12 годин. Організовано гурткову та розвивальну роботу з дітьми старшого дошкільного віку (гуртків: 2, в них підгруп 4).

Тип групи	Групи раннього віку		Групи дошкільного віку					
	№ 7	№ 8	№ 1	№ 4	№ 3	№ 6	№ 2	№ 5
Вік дітей	2-3 р.	2-3 р.	3-4 р.	3-4 р.	4-5 р.	4-5 р.	5-6 р.	5-6 р.
Режим роботи	12 г.	12 г.	12 г.	12 г.	12 г.	12 г.	12 г.	12 г.
Кількість дітей	15	11	17	19	21	21	20	20

Відповідно до Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної” (ст. 21) мова навчання та виховання в дошкільному підрозділі ЗНВК № 63 є українська. Згідно складеного навчального плану освітній процес в групах будувався за освітніми напрямками Базового компоненту з урахуванням запиту батьків. Дошкільний підрозділ ЗНВК № 63 Запорізької міської ради Запорізької області в своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України “Про освіту”, “Про дошкільну освіту”, іншими нормативно-правовими актами, статутом закладу. Діяльність дошкільного підрозділу направлена на реалізацію основних завдань дошкільної освіти. Система управління дошкільного підрозділу ЗНВК № 63 будується відповідно до нормативно-правової бази, яка забезпечує реалізацію державної політики в галузі дошкільної освіти. Згідно зі статтею 4 Закону України “Про дошкільну освіту” дошкільний підрозділ спрямовує діяльність на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду. Освітня програма дошкільного підрозділу ЗНВК № 63 на 2021-2022 навчальний рік розроблена на виконання Закону України “Про освіту” та у відповідності до Базового компоненту дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 33 від 12.01.2021 року.

1.2. Мета та завдання програми

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Державним стандартом дошкільної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх напрямів, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Організація освітнього процесу в дошкільному підрозділі ЗНВК № 63 у 2021-2022 навчальному році буде здійснюватися відповідно до Статуту за пріоритетним гуманітарним напрямом роботи.

2. Розділ І. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуття компетентностей)

Освітній процес у дошкільному підрозділі ЗНВК № 63 будується за відповідним програмно-методичним забезпеченням та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України. Згідно з рішенням педагогічної ради ЗНВК № 63 (протокол № 11 від 25.08.2021 року) освітній процес у закладі здійснюється за наступними програмами: Інваріантна частина дошкільної освіти реалізується шляхом впровадження в групах освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. кер. проекту – Огнев'юк В.О., авт. колектив – Бельська Г.В., Богініч О.Л., Богданець-Білокаленко Н.І. та ін.). Варіативна частина забезпечується парціальною програмою з формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» за освітнім напрямом «Читання і письмо, або Мандрівка до Країни Слів» (авт.: Крутій К.Л., Каплуновська О.М., Стеценко І.Б.) та парціальною освітньою програмою «TIP-TOP ENGLISH».

Для забезпечення реалізації завдань дошкільного підрозділу ЗНВК № 63 та виходячи з необхідності забезпечення виконання навчального плану, штатним розписом передбачено ставки: 1,0 ставки керівника гуртка, 1,0 ставки інструктора з фізичної культури. З метою реалізації оновленого Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначених освітніх програм та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року № 446 “Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності” у 2021-2022 навчальному році в закладі дошкільної освіти загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами становитиме:

Орієнтовні види діяльності за освітніми напрямками	3 рік життя		4 рік життя		5 рік життя		6 рік життя	
	Кількість занять	Назва заняття	Кількість занять	Назва заняття	Кількість занять	Назва заняття	Кількість занять	Назва заняття
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ознайомлення із соціумом. Дитина в соціумі	1	Ознайомлення з предметним довкіллям	2	Ознайомлення з предметним довкіллям. Соціальний світ.	2	Розвивальна психологічна діяльність. Ознайомлення з предметним довкіллям/соціальний світ	3	Розвивальна психологічна діяльність. Ознайомлення з предметним довкіллям, соціальний світ
Дитина у природному довкіллі	1	Ознайомлення з природним довкіллям	1	Ознайомлення з природним довкіллям	1	Ознайомлення з природним довкіллям	2	Ознайомлення з природним довкіллям
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо). Дитина у світі мистецтва	4	Музична – 2 Малювання- 1 Ліплення/ аплікація	4	Музична – 2 Малювання- 1 Ліплення/ аплікація	5	Музична – 2 Малювання- 1 Ліплення-1 Аплікація- 1	5	Музична – 2 Малювання- 1 Ліплення-1 Аплікація- 1
Сенсорний розвиток. Дитина в сенсорно-пізн. просторі	2	Сенсорний розвиток- 1 Конструювання	-		-		-	
Логіко-математичний розвиток. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	-		1	Логіко-математичний розвиток/ конструювання	1	Логіко-математичний розвиток/ конструювання	2	Логіко-математичний розвиток. Конструювання
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування. Мовлення дитини	2	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування. Художня література	3	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування-2 Художня література	3	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування-2 Художня література	3	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування. Художня література. Навчання грамоти
Здоров'я та фізичний розвиток. Особистість дитини	2	Здоров'я та фізичний розвиток	3	Здоров'я та фізичний розвиток	3	Здоров'я та фізичний розвиток	3	Здоров'я та фізичний розвиток
Загальна кількість занять на тиждень		10		11		12		15
Додаткові освітні послуги Варіативна		-	3	-	4	-	5	Англійське мовлення «Читання і

частина								письмо, або Мандрівка до Країни Слів»
Максимальна кількість занять на тиждень		10		14		16		20
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)		1,4		3,5		5,3		8,3

Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей. Навчальне навантаження: тривалість проведення занять – спеціально організованих форм освітнього процесу, що відповідають віковим можливостям вихованців згідно із санітарним законодавством. Тривалість одного заняття у групах становить:

- від 2 до 3 років – до 10 хвилин;
- від 3 до 4 років – не більше 15 хвилин;
- від 4 до 5 років – 20 хвилин;
- у старшій групі – 25 хвилин.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня у групах раннього віку та молодшій групі не перевищує двох, у середній та старшій – трьох організованих навчальних занять. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилини. Тривалість перерв між заняттями становить до 10 хвилин. Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводяться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Такі заняття поєднуються та чергуються із заняттями з музичного виховання та фізкультури. Реалізації освітньої програми сприяє проведення інтегрованих занять. Щоденно проводиться одне інтегроване заняття для закріплення набутих дітьми знань і вмінь у різних видах їх діяльності протягом дня. Тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно в молодшій, середній, старшій групах). Заняття з фізичної культури й музичного виховання інтеграції не підлягають. Виконання домашніх завдань від дітей педагогами закладу дошкільної освіти не вимагається. Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться починаючи з раннього віку у всіх без виключення групах дошкільного підрозділу. Визначаючи обсяг рухової активності дітей, враховується стан їхнього здоров'я та психофізіологічні особливості. Тривалість занять для дітей у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин; від 3 до 5 років – 20-25 хвилин; від 5 до 6 років – 25-30 хвилин.

Заняття, що мають фізичне навантаження (фізкультура, ритмічна гімнастика) для дітей дошкільного віку проводять не менше трьох разів на тиждень. Форма та місце проведення занять визначаються педагогом залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів. Після денного сну діти старшої групи відвідують гуртки (на вибір батьків). Тривалість проведення гурткової роботи становить 25 хвилин та проводиться підгрупами по 8-10 дітей.

Зміст освітнього процесу в закладі у 2021-2022 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх напрямів Базового компонента:

Освітній напрям	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - задоволення природної потреби у руховій активності, що забезпечує оптимальний рівень фізичної працездатності, засвоєння та використання елементарних знань у галузі фізичної культури, сформованість умінь і навичок для вирішення рухових завдань у різних життєвих ситуаціях; - опанування способами збереження та зміцнення власного здоров'я, сукупність елементарних знань про людину та її здоров'я, здоровий спосіб життя; стійка мотивація еколого-валеологічної спрямованості щодо пізнання себе та довкілля, яка спонукає до використання навичок здоров'язбережувальної поведінки; - сформованість самосвідомості: ідентифікації себе зі своїм «Я», позитивної самооцінки, домагання визнання іншими її чеснот, вміння співвідносити «хочу» (мотиви, наміри), «можу» (знання, вміння навички), «буду» (регуляція поведінки та діяльності), здатність уявляти себе в минулому, теперішньому, майбутньому часі; орієнтування у своїх основних правах і обов'язках; - підтримка батьками процесу формування особистості дитини шляхом розвитку рухових, здоров'язбережувальних навичок самоставлення / самосвідомості дитини.
Дитина в соціумі	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ціннісне ставлення дитини до себе, своїх прав і прав інших, наявність уявлень про правила і способи міжособистісної взаємодії з членами сім'ї, родини, іншими людьми та вмінь дотримуватись цих правил в соціально-громадянському просторі, а також ціннісне ставлення та повагу до культурних надбань українського народу, представників різних національностей і культур; - формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим; - на рівні можливостей дошкільного віку визнає цінності демократії (готовність брати на себе відповідальність, вміння висловлювати власну думку та приймати думку іншого, вміння розв'язувати конфлікти шляхом діалогу; вміння слухати й спостерігати); - підтримку батьками процесу формування соціально-громадянської компетентності шляхом розмов про права дитини, моделювання відповідної поведінки та висловлювання особистих поглядів і думок задля набуття соціального досвіду; залучення дитини відповідно до її вікових можливостей до участі в житті сім'ї; залучення дитини до спостереження за об'єктами соціального довкілля у повсякденному житті та у процесі ігор, прогулянок,

	<p>екскурсій, дозвілля, соціальних і благодійних акцій, проєктів тощо;</p> <p>модельовання життєвих ситуацій для формування готовності дитини до посильної участі в демократичних процесах, що відбуваються у дитячих осередках, громаді, суспільстві.</p>
<p>Дитина в природному довкіллі</p>	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> -здатність дитини до доцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів та формується у просторі пізнавальної, дослідницької, трудової, ігрової діяльності; -доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля; -наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи; -навички, орієнтовані на сталий розвиток, виявляються у сформованості в дітей початкових уявлень про сталі дії і поведінку, усвідомленні необхідності збереження ресурсів планети й особистої причетності до цього; розвиненості ефективних звичок соціальної поведінки, економного споживання ресурсів та збереження природи; -участь батьків у формуванні природничо-екологічної компетентності та навичок, орієнтованих на сталий розвиток через формування у дитини поняття про себе як про мешканця планети Земля, від якого також залежить життя всього живого; надання дитині власного прикладу відповідальної, розумної та виваженої поведінки щодо збереження ресурсів у повсякденному житті родини та розв'язання екологічних проблем власної громади; активної власної участі та участі дитини в акціях, спрямованих на благоустрій території та збереження довкілля у власній громаді чи місцевості: висаджування рослин, звільненні території від засмічення, підтримуванні чистоти вулиць і власного приміщення; формування у різний спосіб уявлень про екологічні проблеми свого міста, селища.
<p>Гра дитини</p>	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> -здатність дитини до вільної, емоційно насиченої, спонтанної активності з власної ініціативи, в якій реалізується можливість застосування наявних і освоєння нових знань та особистісного розвитку через прагнення дитини до участі в житті дорослих шляхом реалізації інтересів в ігрових та рольових діях в узагальненій формі; -підтримку батьками процесу формування ігрової компетентності дитини шляхом визнання самоцінності вільної

	<p>гри, що потребує забезпечення дитини відповідними до віку іграшками та предметами, пояснення за необхідності призначення іграшок та правил їх безпечного застосування; організації спільної з дитиною гри, придумування нових ігор з іграшками; підтримки бажання дитини грати з іншими дітьми, створення ситуацій для ігор у колі інших дітей, спонукування дитини до обговорення ігрових вражень; збагачення емоційної сфери дитини враженнями від театральних, літературних творів з подальшим відображенням їх у грі; підтримки традиції радитися з дитиною про придбання нових іграшок.</p>
Мовлення дитини	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність дитини продукувати свої звернення, думки, враження тощо в будь-яких формах мовленнєвого висловлювання за допомогою вербальних і невербальних засобів; - спілкування з однолітками і дорослими у різних формах конструктивної взаємодії; здатність підтримувати партнерські стосунки, заявляти про свої наміри і бажання, узгоджувати свої інтереси з іншими, домовлятися, за потреби аргументовано відстоювати свою позицію; - здатність відтворювати художньо-естетичні враження від сприйняття літературних і фольклорних творів засобами різних видів художньо-мовленнєвої діяльності, що засвідчує ціннісне ставлення дитини до художнього слова як культурного явища, друкованої чи електронної книжки, достатній для художньої комунікації рівень літературної обізнаності; - підтримку батьками процесу формування мовлення дитини шляхом розвитку мовленнєвих, комунікативних, художньо-мовленнєвих навичок дитини.
Дитина у світі мистецтва	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - елементарну обізнаність дитини у специфіці видів мистецтва (художньо-продуктивній, музичній, театральній); - ціннісне ставлення до мистецтва і мистецької діяльності; - прагнення сприймати мистецтво; - підтримку батьками процесу формування мистецько-творчих навичок дитини шляхом заохочення бажання дитини займатися мистецькими видами діяльності; участі в експериментуванні з різними зображувальними матеріалами, звуками, рухами, словами; слухання з дитиною дитячого пісенного репертуару, інструментальної музики, виконання колискових; заохочення дитини до словотворчості, римування, виявлення акторських здібностей; влаштування сімейних свят, розваг з використанням мистецьких видів діяльності; активної участі у мистецьких проєктах, святах, розвагах, конкурсах, майстер-класах, інших формах мистецької діяльності, що організовує заклад

	дошкільної освіти; створення умов для виявлення мистецької компетентності у житті й побуті (уміння одягатися зі смаком, створювати затишок у приміщенні, надавати зіпсованим речам друге життя, декорувати, виявляти здатність до оздоблювання кулінарних виробів).
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> -творче самовираження через сформовані предметно-практичні та технологічні дії в самостійній і спільній з однолітками діяльності; -уміння розглядати конструкції, виокремлювати їхні основні складові, співвідносити за розмірами, формами, розташуванням, аналізувати та оцінювати результат своєї роботи та роботи однолітків, вносити корективи, виправляти помилки; -долучається до рукоділля (handmade) з різними матеріалами з метою удосконалення навколишнього життєвого простору; - наявність пізнавальної мотивації, базису логіко-математичних, дослідницьких знань, набутих дитиною умінь і навичок (аналізу, порівняння, узагальнення, здійснення самоконтролю), пізнавальний досвід, що накопичується і використовується в різних видах дитячої діяльності; - підтримку батьками процесу формування сенсорно-пізнавального простору, предметно-практичних дій дитини шляхом розвитку предметно-практичних та технологічних навичок, розвитку сенсорно-пізнавальних, логіко-математичних та дослідницьких навичок дитини,

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу, вихователі забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у освітній програмі для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. кер. проекту – Огнев'юк В.О., авт. колектив – Беленька Г.В., Богініч О.Л., Богданець-Білокаленко Н.І. та ін., Лист ІМЗО від 14.07.2020 № 22.1/12-Г-572, лист МОН від 23.07.2020 № 1/11-4960).

Крім того, набуття компетентностей вихованців закладу відповідно до віку відбувається в ході реалізації освітніх програм:

Назва групи	Програма
«Соняшник» (старша) «Дзвіночок» (старша)	Парціальна програма з формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» за освітнім напрямом «Читання і письмо, або Мандрівка до Країни Слів» (авт.: Крутій К.Л., Каплуновська О.М., Стеценко І.Б.); Парціальна освітня програма до програми «Дитина» «TOP-TOP ENGLISH».

3. Розділ II. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти в дошкільному підрозділі ЗНВК № 63 визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою. Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти за освітніми напрямками: “Особистість дитини”, “Дитина в соціумі”, “Дитина в природному довкіллі”, “Дитина у світі мистецтва”, “Гра дитини”, “Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі”, “Мовлення дитини”. У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх напрямів, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх напрямів порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі. Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх напрямів, що включені до інваріантної дає змогу забезпечити належний рівень соціально-особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти. В дошкільному підрозділі передбачено ставка практичного психолога, що забезпечує всебічний індивідуальний розвиток вихованців, збереження їх повноцінного психічного здоров'я; формування психологічної культури вихованців, педагогів, батьків або осіб, які їх замінюють, консультування з питань психології, її практичного застосування в організації навчально-виховного процесу. За одиницю педагогічного навантаження керівника гуртка взято академічну годину, що складає педагогічне навантаження керівника гуртка – 18 занять з дітьми. Час вільний від занять використовується фахівцями для організації педагогічного процесу; масових заходів: свят, виставок; індивідуальної роботи з дітьми; консультування батьків та вихователів тощо. Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх напрямів Базового компоненту забезпечується та відображається у плануванні педагогів закладу. З метою підвищення якості освітнього процесу у 2021-2022 навчальному році в закладі використовуються інноваційні педагогічні технології, а саме:

Назва групи	Інноваційна технологія	Автор
«Соняшник»	Технологія саморозвитку	М. Монтесорі
«Дзвіночки»	Використання коректурних таблиць, мнемотехніки	Н.В. Гавриш
«Сонечко»	Нетрадиційні техніки зображувальної діяльності	Л.М. Шульга
Групи д/п	Школа розумного руху; Стенд-музей	О.П. Аксьонова К.Л. Крутій
«Капітошка»	Методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі	К. Л. Крутій

4. Розділ III. Форми організації освітнього процесу

4.1. Організація освітнього процесу

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма дошкільного підрозділу визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2021-2022 навчальному році педагогами закладу будуть реалізовуватися різні форми освітнього процесу.

За формами організації проводяться такі типи занять:

- фронтальні, колективні (з усіма дітьми групи);
- групові (10-12 дошкільнят);
- індивідуально-групові (4-6 дошкільнят);
- індивідуальні (1-4 дошкільнят).

У залежності від основних завдань освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» та відповідно до змістовних напрямів Базового компоненту дошкільної освіти, пріоритетного (гуманітарного) напрямку у всіх вікових групах організуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття;
- комплексні;
- тематичні;
- інтегровані;
- комбіновані.

З метою забезпечення наступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у всіх вікових групах будуть інтегровані заняття у рамках блочно-тематичної організації освітнього процесу. Види інтегрованих занять:

- соціально-природознавчої тематики;
- з пріоритетом інтелектуально-мовленнєвих завдань;
- з пріоритетом логіко-математичних завдань;
- заняття художнього циклу.

Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять) та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Безперервна безпосередньо освітня діяльність у групах планується як у I так і в II половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності, гурткова робота. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

У дошкільному підрозділі планування та організація життєдіяльності, у тому числі освітній процес, здійснюється за режимними моментами з урахуванням ліній розвитку, які базуються на інтегрованому підході, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

· Тип заняття обирає та уточнює вихователь самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Крім спеціально організованої освітньої діяльності передбачається самостійна діяльність дітей:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- самостійна художня діяльність;
- трудова;
- рухова.

За окремим планом вихователі здійснюють індивідуальну роботу з дітьми.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);
- оздоровчих заходів з використанням здоров'язбережувальних освітніх технологій (гімнастика для очей, дихальна та пальчикова гімнастика, кольоротерапія, психогімнастика).

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться з першої молодшої групи.

4.2. Гурткова робота

Самостійною додатковою організаційною формою освітнього процесу в дошкільному підрозділі є робота в гуртках за інтересами дітей. Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності, розвивати її природні, загальні та спеціальні здібності; активізувати дитячу творчість, своєчасно виявляти обдарованість.

У 2021-2022 навчальному році організована робота наступних гуртків:

Вік дітей	Назва гуртка	Програма
5-6 років	«Маленькі Пізнайки»	Парціальна програма з формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» за освітнім напрямом «Читання і письмо, або Мандрівка до Країни Слів» (авт.: Крутій К.Л., Каплуновська О.М., Стеценко І.Б.)
5-6 років	«Розумники»	Парціальна освітня програма «TOP-TOP ENGLISH» до програми «Дитина».

. Вищезазначені форми організації освітнього процесу в дошкільному підрозділі ЗНВК № 63 реалізуються в рамках: плану роботи закладу на 2021-2022 н.р.; режиму роботи дошкільного підрозділу ЗНВК № 63; режимів роботи груп.

За окремим планом у закладі організовується літнє оздоровлення дітей, під час якого освітній процес організовується в наступних формах:

- ранкова гімнастика та гімнастика пробудження;
- ходьба по траві, піску, по «доріжці здоров'я», обливання ніг прохолодною водою;
- рухливі та спортивні ігри;
- процедури прийняття повітряних ванн;
- продуктивні види діяльності;
- ігри з водою, піском;
- конструкторські та творчі ігри;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- організація трудової діяльності;
- літературні та музичні розваги, конкурси малюнків;
- змагання, різноманітні конкурси, естафети.

5. Розділ IV. Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Відповідно частини 3 ст. Закону України “Про освіту” в дошкільному підрозділі ЗНВК № 63 сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти, яку схвалено педагогічною радою закладу (протокол № 11 від 25.08.2021 року). У рамках зазначеної системи у 2021-2022 навчальному році будуть здійснені заходи щодо визначення стану забезпечення якості освітнього процесу. Результати освітньої діяльності педагогів закладу з формування у дітей компетентностей будуть визначатись шляхом проведення моніторингових досліджень:

Назва групи	Форма дослідження	Інструментарій
«Веселка», «Барвінок» (діти віком від 2 до 3 років)	Педагогічна діагностика: моніторинг	- дидактичні ігри та вправи; - розвивальні ігри; - анкетування (опитування) батьків; - вивчення листків з адаптації кожної дитини; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані).
«Сонечки»,	Педагогічна діагностика:	- дидактичні ігри та вправи;

«Капітошки» (діти віком від 3 до 4 років)	моніторинг	<ul style="list-style-type: none"> - розвивальні ігри ; - вивчення листків з адаптації кожної дитини; - анкетування (опитування) батьків; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані).
«Розумники», «Курносики» (діти віком від 4 до 5 років)	Педагогічна діагностика, моніторинг:	<ul style="list-style-type: none"> - контрольні та підсумкові заняття; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані); - бесіда з дітьми (як допоміжний метод); - вивчення продуктів праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікації, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості тощо); - відстеження життєвих досягнень дітей з різних розділів програми (вхідний контроль - у жовтні, контрольні зрізи - у грудні-січні, вихідний контроль - у квітні-травні).
«Соняхи», «Дзвіночки» (діти віком від 5 до 6 років)	Педагогічна діагностика, моніторинг:	<ul style="list-style-type: none"> - контрольні та підсумкові заняття; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані); - бесіда з дітьми (як допоміжний метод); - вивчення продуктів праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікації, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості тощо); - відстеження життєвих досягнень дітей з різних розділів програми (вхідний контроль - у жовтні, контрольні зрізи - у грудні-січні, вихідний контроль - у квітні-травні).

Моніторинг досягнень дітей у всіх вікових групах здійснюється за методичним посібником "Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти" (за загальною редакцією Т. В. Киричук, О. М. Кулик, Н. М. Шаповал. - Вид. 2-ге, без змін.)

Освітня програма дошкільного підрозділу ЗНВК № 63 забезпечує досягнення дітьми результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років "Дитина"

Освітня програма «Дитина» (Лист ІМЗО від 14.07.2020 № 22.1/12-Г-572, лист МОН від 23.07.2020 № 1/11-4960) побудована за напрямами Базового компонента дошкільної освіти. У Програмі зміст освітньої роботи з дітьми структурований за принципом інваріативності та варіативності. Авторами зроблено акценти на:

- ◆ створення в закладі дошкільної освіти позитивного, динамічного освітньо-ігрового простору, що активізує творчий потенціал дітей;
- ◆ взаємодію суспільного і родинного виховання;
- ◆ "реанімацію" та збагачення ігрової діяльності в освітньому процесі;
- ◆ розвиток емоційної сфери та мистецької рефлексії дітей;
- ◆ посилення естетико-етичного складника у змісті всіх розділів;
- ◆ підтримку ініціативи дітей та надання їм свободи для творчого самовираження під час самостійної художньої діяльності.

В інваріативній частині представлено розділи:

1. Особистість дитини
2. Мовлення дитини
3. Дитина в соціумі
4. Гра дитини
5. Дитина в природному довкіллі
6. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі
7. Дитина у світі мистецтва

В розділі *«Особистість дитини»* вміщено відомості про вікові особливості психічного розвитку дітей дошкільного віку, а також про зміст роботи із збереження і зміцнення здоров'я та забезпечення повноцінного фізичного розвитку.

Змістова наповненість розділу *«Мовлення дитини»* побудовано з урахуванням особливостей природи мовленнєвої діяльності дітей, що обслуговує всі інші види дитячої діяльності та пов'язана із їхніми щоденними потребами у спілкуванні та взаємодії з оточуючими. Для дітей раннього віку зміст зазначеного розділу подано за рубриками *«Розвиток розуміння мовлення»* та *«Розвиток активного мовлення»*, що зумовлено особливостями мовленнєвого розвитку дітей третього року життя. Розподіл освітніх завдань *«Мовлення дитини»* та рубрики *«Навчаємося елементів грамоти»* є умовним. Кожен педагог, плануючи роботу з дітьми, має спиратися не лише на вікові, але й на індивідуальні особливості вихованців, що проявляються в темпі засвоєння дітьми знань та оволодінні мовленнєвими вміннями. Реалізація завдань мовленнєвого розвитку дітей здійснюється в процесі їх щоденного спілкування з вихователями, батьками та однолітками, інтегруючись у різні види діяльності.

Розділ «Дитина в соціумі» розкриває зміст роботи з ознайомлення дітей із суспільним довкіллям та трудового виховання. Розділ структуровано за напрямками: *«Предметний світ»* та *«Соціальний світ»*. Відповідно до принципу концентричності знання дітей від I молодшої до старшої групи поступово розширюються й ускладнюються. У своєму пізнанні дитина рухається від розуміння назв та призначення оточуючих предметів та явищ до розуміння причинно-наслідкових зв'язків у природному та соціальному світі. Результатом взаємодії дитини з предметним та соціальним світом має стати набуття життєвого досвіду, сформоване відповідальне ставлення до життя, що є основою активної громадянської позиції.

У розділі *«Гра дитини»* подано освітні завдання, де автори стоять на позиції, що гра дитини має бути якомога більш вільною від регламентації з боку дорослих та слугувати засобом самовираження й розвитку дитини. Розділ "Гра дитини" складається зі структурованого поданого змісту освітньої роботи: 1) вид гри; 2) завдання; 3) орієнтовна тематика. Зручними і корисними для педагогів є диференціація ігор та опис їх практичного застосування в різних вікових

групах: творчі ігри (сюжетні, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації); ігри з правилами (дидактичні); ігрові вправи (кінезіологічні, на розвиток взаємодії та партнерства). В даному розділі представлено сучасну тематику всіх видів ігор, яка відображає набутті дітьми знання з розділів: «Дитина у природному довкіллі», «Дитина в соціумі», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини». Таким чином реалізовано об'єднуючу місію гри, яка виступає центром інтеграції різних видів діяльності дитини.

У розділі «Дитина у природному довкіллі» висвітлено зміст роботи з формування у дітей знань про об'єкти та явища природи планети Земля, зв'язки і залежності між ними та роль праці у природі, а також наведено завдання про надання дітям початкових уявлень про Космос. Розділ "Екопростір розвитку дитини" інтегрований і спрямовує дорослих на формування в дітей цілісного уявлення про взаємозв'язки предметного ("Що навколо мене?"), соціального ("Хто поряд зі мною?") і природного ("Дитина у світі природи") світу.

У розділі «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» відображено зміст роботи з дітьми раннього та дошкільного віку, що спрямована на збагачення їхнього досвіду різноманітними сенсорними враженнями, формування у дітей вмінь орієнтуватися у сенсорних еталонах, їх видах, ознаках, властивостях. Збагачення сенсорного досвіду є базою інтелектуального розвитку дитини, підґрунтям для формування логіко-математичних уявлень, розвитку конструктивних навичок, розширення уявлень про властивості та ознаки предметів.

У розділі «Дитина у світі мистецтва» комплексно представлено зміст образотворчої, музичної, театралізованої та літературної діяльності дітей дошкільного віку. Такий підхід передбачає взаємопов'язаність тем. Зміст образотворчої діяльності реалізовується на основі технології образотворення. Із цим пов'язано оновлення освітніх завдань і змісту діяльності в підрозділі "Художньо-продуктивне образотворення": малювання — "вільне малювання"), аплікація — конструктивне образотворення, ліплення — пластичне образотворення. У підрозділі "Комунікація через мистецтво" увагу сфокусовано на художньо-педагогічному спілкуванні з дітьми за змістом творів українських і зарубіжних сучасних та класичних художників, а також митців з обмеженими можливостями. Для забезпечення ситуації успіху, у якій діти відчують задоволення й значущість своєї роботи, рекомендовано вправляти їх у різних прийомах мистецької діяльності: пошуку різноманітних інструментів для отримання зображення (експериментування з фарбами, відбитками долоньок, пальчиків, ніжок, різних предметів), звуку (порівняння звучання різних предметів і музичних інструментів; вправління в грі на дитячих музичних інструментах), реалізації сценічного образу (робота з мімікою, пластикою, голосом; опанування прийомів ляльководіння тощо). У підрозділі "Музика" оновлено репертуар; винесено окремо такий структурний елемент як "Гра на дитячих музичних інструментах" — передбачається, що цей вид діяльності мають реалізовувати не лише музичні керівники, а й вихователі. У підрозділі "Театральне образотворення" уперше на допомогу практикам виокремлено такі напрями організації театралізованої діяльності як глядацька та виконавська культура, подано алгоритм залучення дітей до мистецтва театру (створення особливої атмосфери, яка забезпечує емоційний відгук; ознайомлення з театральними професіями). З'явилися нові рубрики: "Академія свідомого глядача", "Театральні арабески", "Театральний простір", "Акторська студія". Зроблено акцент на розвитку особистісних якостей дітей засобами театрального мистецтва та механізми

формування мистецької рефлексії. Підрозділ "Літературне образотворення» акцентує увагу на роботі з художнім текстом і

18

рефлексії та передбачає форми роботи, спрямовані на виховання свідомих читачів. Для кожної вікової групи в підрозділі представлено твори класичної й сучасної дитячої літератури.

Розділ "Форми організації освітнього процесу" зорієнтує практиків на сучасні підходи до освітньої діяльності з дітьми дошкільного віку, як-от: коло рефлексії, тематична мініатюра, квест, геокешинг, гра-стратегія та гра з вільними матеріалами, колекціонування тощо.

Розділ "Родини вихованців і дитячий садок: єдність мети, варіативність засобів"

У програмі визначено мету — побудувати партнерську взаємодію з родинами на засадах особистісно орієнтованого, гуманістичного, культурологічного й аксіологічного підходів. Чітко визначено зміст понять "взаємодія" і "партнерство", окреслено функції кожної групи партнерів.

У розділі «Діти з особливими освітніми потребами» вказано мету і завдання ЗДО, принципи організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в групах з інклюзивною формою навчання, визначено етапи співпраці між вихователями ЗДО і батьками.

У варіативній частині програми є своя "родзинка" — програма "TIP-TOP ENGLISH" Навчання орієнтується на розвиток комунікативних та творчих здібностей дошкільників, їхню соціалізацію. До варіативної частини програми додано розділ "Експериментування та винахідництво", що дасть можливість творчо й активно формувати пошуково-дослідницьку компетентність дітей, що стане запорукою їхньої ефективної освітньої діяльності в майбутньому.

Розділи Програми структуровано за віковим принципом:

- I молодша група «Крихітки» (третій рік життя);
- II молодша група «Малята» (четвертий рік життя);
- Середня група «Чомусики» (п'ятий рік життя);
- Старша група «Дослідники» (шостий рік життя).

В Програмі для полегшення реалізації її змісту авторами здійснено посезонний розподіл програмового матеріалу окремих розділів.

Період дошкільного дитинства є надзвичайно важливим для розвитку особистості. Тож, керуючись цим твердженням та за допомогою Програми «Дитина», батьки і педагоги мають створити належні умови для зростання здорової, щасливої, самодостатньої, творчої особистості.

Варіативний складник. Освітній напрям «Мовлення дитини. Основи грамоти»

В дошкільному підрозділі ЗНВК № 63 реалізується за допомогою парціальної програми з формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» (Лист ІМЗО від 18.05.2020 № 22.1/12-Г-271) за освітнім напрямом «Читання і письмо, або Мандрівка до Країни Слів» (авт.: Крутій К.Л., Каплуновська О.М., Стеценко І.Б.)

Мовленнєва компетентність у площині оволодіння основами грамоти передбачає:

- виявлення інтересу до друкованого тексту, бажання навчитися читати, складати, друкувати склади і слова. Мотивована оволодіти грамотою як важливою ознакою дорослої культурної людини;
- обізнаність з буквами як знаками передачі звуків на письмі. Знання звукових назв букв. Правильне вживання термінів «речення», «слово», «звук», «склад», «буква». Поняття про склад як частину слова, утворену із одного чи кількох звуків, про складоутворювальну роль голосних звуків у словах. Усвідомлення залежності значення слова від порядку складів у ньому;
- виокремлення з мовленнєвого потоку речення, сприйняття його як кілька пов'язаних змістом слів, що висловлюють завершену думку. Здатність здійснювати звуковий і складовий аналіз слів, самостійно складати звукові схеми слів відповідно до порядку й характеристики звуків у словах (голосний чи приголосний, твердий чи м'який приголосний); виокремлювати наголос у словах; складання речення, виділення послідовності слів у реченні, складів та звуків у словах. Здатність ділити слова на склади з орієнтацією на голосні звуки, визначенні кількості та послідовності складів; записувати друкованими літерами своє ім'я і короткі прості слова. Готовність до письма: здатність координувати рухи очей і кисті руки та впевнено рухатися по площині, вздовж рядка під час виконання графічних завдань. Здатна розрізняти усне і писемне мовлення, розповідь і друкований текст;
- підтримка батьками процесу розвитку мовленнєвої компетентності дитини в оволодінні основами грамоти.

**Парціальна освітня програма до програми “Дитина” (варіативна частина)
«TIP-TOP ENGLISH»**

Програмовий матеріал програми повністю узгоджено з Базовим компонентом дошкільної освіти (2021р.) Чітко визначено фонетичну, лексичну, граматичну та англомовну компетенції дітей. Програмовий матеріал завершується складовою «Результати освітньої роботи», де зазначаються очікувані результати формування англомовної комунікативно-мовленнєвої компетенції відповідно до вимог освітньої лінії «Іноземна мова» варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти. Показники цієї компетенції ґрунтуються на пріоритетах сформованості в дітей умінь аудіювання й говоріння. Заняття з англійської мови організовано у формі гри по 10 – 12 дітей.